

Ποιά τάχα φουρτούνα φουρτούνηζε μέσα μου και ποιά άνεμοζάλη, πού δέ μου τήν κοίμιζες και δέν τήν ανάπαινες, πανώριο ξαγνάντεμα, κοντά στάκρογιάλι ;

Μιά πίκρα είν' άμίλητη, μιá πίκρα είν' άξήγητη, μιá πίκρα μεγάλη, ή πίκρα πού είν' άβυσση και μέσ' στον παράδεισο τών πρώτω μας χρόνων κοντά στάκρογιάλι.

22

ΤΑ ΦΛΩΡΙΑ

Μαύρη σταφίδα, μ' έβγαλες κ' έμέ ταξιδευτή Τράβα κατά τήν Πάτρα πασσαριέρη Σου φέρνω τόν πρωτόλουβο κορπό, πρამματευτή Φλωριά μου, ήχολογάτε στο κερμέρι.

Τί νά τά κάμω τά φλωριά ; γιά πάρ'τα, βιολιντζή, παίζε, θεός με τó βιολί σου παίζει θνημοί τών άνυπόταχτων και τών καρδιών καημοί, σός έστρωσα ξεφάντωσης τραπέζι.

Τί νά τά κάμω τά φλωριά ; γιά πάρ' τα, χρυσουέ, και πούλα μου λογής τά τζοβαίρια. Περιβολάρη, μάσε μου λουλούδια άπ' τó μπαξέ. — Κυρά, σου φέρνω κρέια και ζαφείρια.

Φλωριά, Γιορτάνια κάμε τα τού κόρφου σου, κυρά, και στεφάνια, και μή μου τάπορξέξης. *Η, σέ γαϊτάνι πέρασ' τα και κάμε τα θηλειά, και τί με τα θηλειά γιά νά με πνίξης.

23

ΤΑ ΤΑΠΕΙΝΑ

Τά ταπεινά, τά σόπια. Κ' οι άπορριμένοι σβώλοι, κ' ή χτυπημένη πάπια, κ' οι βαλτωμένοι μώλοι

καλάμια στίς πελάδες και στους γυαλούς χαλίμια και δλάρμυρες χιβάδες και άγύρευτα άρμυρίμια

γλυκόρριζες, λαψάνες, τά βούρλα, τά παλιούρια γαβιοί' με τις δαγκάνες του βούλιου έσεις καβούρια.

Περιπλεγμένα φύκια στάποσουρά πρυάρια, συντριμμία άπό σταλίμια, φαλιδεμένα ιβάρια,

Άλάτια στα τηγάνια, φτωχού ψαρά κλεψίμια, χαρές και βάρδιες, μπάνια, γιά τού κορμού τή γύμνια.

Γιά τά κλουβιά γαρδέλια, με τόν άξο πιασμένο, ψαρόπουλα, κοπέλλια, βασανισμένη γένα.

Σκλάβοι πού ιδροκοπάτε με τά γυροβόλλια, και τή ζωή τραβάτε γυμνή, τραχειά, τήν ίδια, —

τάσημο, φεγγοβόλα και τó ουρμένο, δψώσου. *Ημε τού στίχου μου, όλα τάγκάλιασε τó φώς σου !

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έντοκοι καταθέσεις

*Η Έθνική Τράπεζα δέχεται έντόκους καταθέσεις εις τραπεζικά γραμμάτια και εις χρυσόν, ήτοι εις φράγκα και λίρας στεργλίνας, άποδοτας εις ήρισμένην προθεσμίαν ή διρκείη.

Αί εις χρυσόν καταθέσεις και οι τόκοι αυτών πληρώνονται εις τó αυτó νόμισμα, εις δ' έγένητο ή κατάθεσις εις χρυσόν ή δι' επιταγής όψιως (chèque) επί τού έξωτερικού κατ' επιλογήν τού όμολογιούχου.

Τó κεφάλαιον και οι τόκοι των όμολογιών πληρώνονται έν τώ Κεντρικώ Καταστήματι και τή αίτήση τού καταθέτου έν τοίς Υποκαταστήμασι τής Τραπεζής.

Τόκοι τών καταθέσεων.

1	1/2	τοίς 0/0	κατ' έτος	διά καταθέσεις 6 μην.	
2		"	"	"	1 έτ.
2	1/2	"	"	"	2 έτ.
3		"	"	"	4 έτ.
4		"	"	"	5 έτ.

Αί όμολογιαί τών έντόκων καταθέσεων έκδίδονται κατ' έκλογήν τού καταθέτου όνομαστικαί ή άνωνομοί.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιά τήν 'Αθήνα Δρ. 8.— Γιά τις 'Επαρχίες Δρ. Γιά τó 'Εξωτερικό Δρ. 20.

Γιά τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνας (2 Δρ. τήν τριμηνία) συντρομές.

Κανίνας δέ γράφεται συντρομητής δ' δέ στείλει μπροστά τή συντρομή του.

10 λεπτά τó φύλλο λεπτά 10

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στα κίόσκια (Σύνταγμα, 'Ομόνοια 'Εθν. Τράπεζα 'Υπ. Οικονομικών, Σταθμός Τροχόδρομου ('Ακαδημία), Βουλή, Σταθμός ύπόγειου Σιδηρόδρομου 'Ομόνοια), στα βιβλιοπωλεία 'Εστίας' Γ. Κολάρου και Σακέτου (άντικρυ στή Βουλή).

Στήν Κέρκυρα, Πάτρα και Βόλο, στα Πράχτορεια τών 'Εφημερίδων.

Στά Χανιά (Κρήτη) στο Πραχτορ. 'Εφημερίδων (στού κ. 'Αληκιώτη).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

*Η Βουλή μας—Τό άποκριάτικο μανιφέστο— Δημοσιογραφικές κακοήθειες—Κάτι γιά τις 'Ελλ. οικογένειες.

ΓΕΝΗΚΑΝΕ μερικάς συνεδρίες τής Βουλής κι όποιος είχε τήν ύπομνην νάν τις παρακολουθήσει αυτές τις συνεδρίες, διαβάζοντας τις φημερίδες, θάποροθε με τή βιασία τού κ. Ράλλη νάρχινήσει, σώνει και καλά, ή Βουλή μιάν ώρ' άρχιτερα... γιά νά καθουρνίσει άέρα.

Γιατί τίποτ' άλλο άπό άέρα δέν είδαμε μέσα στις λιγοστες συνεδρίες. Και δέ βλέπουμε τί θά ζημιωνότανε ο τάπος άν ή Βουλή άναπαύοντα τις Άποκριές, άν άναπαύοντα και τή σαρακοστή άκόμα, άφού τίποτα καλύτερο άπό μιάν άτέλειωτη άνάπαψη δέν έχει νά κάμει και νά δείξει.

Τότε μοναχά θά δικαιολογούσαμε και θά βλογούσαμε άκόμα τόν κ. Ράλλη, ά βλέπαμε με τó άνοιγμα τής Βουλής νάνοιγεται και κάπια πλατιά συζήτηση γιά κάπια πλατότερα ζητήματα, πολιτικά και κοινωνικά, πού ή Βουλή μας δέ φαίνεται νά πήρε άκόμα χαμπάρι άπό τούτα.

Τέτια Βουλή όμως (πού είναι και πού θάναί γιά πολόν καιρό άκόμα) καλύτερα νά ραχατεύει και νά μή μας γιομίσει, με τις έργασίας της τάχα, άλογόμυγες.

*

ΕΝΑ μανιφέστο άποκριάτικο κι όποκριάτικο γραμμένο, πού ξεμύτισε τις προάλλες στις φημερίδες μας, μύριζε τήση μούχλα και τόσο ταρτουρισμό, πού θαρρούσε κανείς πως ξεπολούθηκε μέσα άπό κανένα μεσοχρονιάτικο Μοναστήρι.

*Όλα, λέει, νάναι σε μινά, κ' ή γκιμύλα και τó γαί-

τραστία δλάκρη.

Και πράγματι τήν έφρχε. Όταν τήν έρριξαν οι έκλογές κι ο βουλευτής Κρανιάς έστειλε τó διορισμό στον ξαδερφό του, ήταν πιά άργά. Άπ' τó στεγνό ταξίδι του ο Θώμος Κρανιάς δέν έφερε μαζί του μόνο τάρφανά τής πύστρας του, μα κ' ένα σφάχτη στο πλευρό μ' ένα βήχ κούφιο. Τόν πήρε στην άρχή άψήφιστα ως πού τ'ανάδριμωσε άξαφνα κι ο άέρας τής άκροπυγματίας δέν ήταν ο άέρα πού τού χρειαζόνταν γιά νά πάρη τó καλλίτερο. Ο διορισμός τó βρήκε στο κρεβάτι κ' έπεσε τó κρεβάτι ο Θώμος Κρανιάς γιά νά μήν ξανασηκωθή.

B'.

Είναι τέσσερα πέντε χρόνια περασμένα. Τάγριαγ-καθ στον τάφο τού πατέρα κ' ή δυστυχία στην κούλια θρασομανούν. Ο Γασίλας, άφού γύρεψε άδικα τó μέλλον του πρώτα σ' ένα ραφτάδικο κ' ύστερα σ' ένα έμπορικό τής μικρής πόλης, πήγε νά τόβρη στο στρατό εύκολότερα. Η βελόνα κ' ή καθιστική ζωή τής ήταν πληχτική γιά τó μεγάλωμένο σ'άσοκάκια παλικάρι, τó περιδιάβασμα στους μαχαλάδες πάλι, με τόν ώμο φορτωμένο τή βαντάκα

με τις στάμπες, κάπως βρύ και ταπεινό ταυτόχρονα γιά τó παιδί τού Θώμου Κρανιά. Οι άδερφές άπόμειναν μονάχες του. Η θειά άπό τó χωριό άφισε κ' έκείνη χρόνιας, άφού τού κάκου ως τά στερνά τής γύρευε νά πάη, έκεί μιá άπό τις μικρότερες άνιψιές νά τήν κάμη θυγατέρα τής. Στο πόδι τής ιδώ είναι τώρα ή Φρόσω. Η λήθη έχει άπλωθή με τόν καιρό στο περασμένο τής κ' έκαμε πιά έλευθερα τήν είσοδό τής στή ζωή τού κόσμου. Όχι πιά βέβια σάν κόρη άνύπαντη, μα σάν κάποι ούδέτερο θηλυκό είδος, κατιτί άνάμεσα γεροντοκόριτσου και χήρας Στην έκκλησιά, στα λείψανα, σ' άρώστειες, όπου είχε ή κούλια νά συλλληπηθή ή νά μοιρολογήσει, όπου θρήνος δηλαδή και θλίψη, τήν αντιπροσωπεία τής τήν πήρε ή Φρόσω' όπου γιορτή και γάμος, όπου οι πατρίκιου τού τόπου θυμούνταν στις χαρές τους κάποτε τά μιá φορά όμότημά τους άρφανά τού Θώμου Κρανιά, έκει έτρεχαν ή Μαριώ κ' ή Κούλα. Τις πιότερες φορές ή πρώτη τά πρωτοτόκια τής άνήκαν άπό νόμο φυσικό κ' ή Μαριώ δέν ήταν άπό κάινες πού θάνέχονταν τó πάτημά τους εύκολα. Άλλως τε κούλα ή κούλια είχε και φροντίδες πού δέν έπαιρναν χασομέρια κάποτε ούτε γιά ένα δειλινό μονάχα. Τέσσερα χέρια δέ μπορούν νά

λείψουν σύνωρα άπ' αυτή. Όσο κι άν βάνεται ή Μαριώ γιά νά κρατήση τó περασμένο περήφανο άντικρυ σέ κόρες ψαρνοικοκυρέων κ' έμπόρων έξω άπό τήν κούλια, μέσα σ' αυτή είναι βαριά ή ζωή. Κι όχι πιά μόνο γιά τή Φρόσω. Τό βελονάκι των μικρότερων δέν πλέκει τώρα μοναχά γιά πόλκες και γιά χτένες κ' οι κεντητές παντόφλες δέ δείχνονται σά μιá φορά άπ' τó μπαλκονι, γιατί δέν είναι πάντοτε γιά δείξιμο. Κ' έπειτα σέ ποιόνε νά δείχτούνε τώρα ; Οι άξιωματικοί, σά νάχουν φόβο ή λύπη άπ' τή δυστυχία τής κούλιας, όταν γυρίζουν άπό τήν άναφορά τους, σπάνια σταματάν άντικρυ στο βελούχι. Τάφησαν στους ύπαξιωματικούς κ' ίσα μ' αυτούς δέν ξεπέσαν άκόμα δά οι έπαρχοπούλες.

Βελούχια λέγονται στήν πόλη κοντά στον ποταμό τά έξοχικά καφεναδάκια, πού στένονται τήν άνοιξη με λίγα πέτασμα γιά νά σαπίσουν τó χειμώνα στή βροχή και στήν έρμιά, άν δέν καούν στο μεταξύ στα τζάκια τής γειτονιάς. Κάθε άκρη, κάθε μαχαλάς τής μικρής πόλης έχει τó δικό τ υ. Αυτού σπουδάξει τή χαρτοπαιξία ή νεολαία τού τόπου, όσο φοβάται άκόμα τόν πατέρα και τó δάσκαλο, αυτού φέρνει άποβραδís ο τελευταίος τή γραμματική και τó χασμούρημά του, αυτού εκαρώνει τούς συν-

τανάκι κι ὁ Φασουλῆς, κι ὁ κ. Σπανδωνῆς ἀκόμα, πού τῆς γράφει. Οὔτε κορδακίσματα, οὔτε φορέματα κοντά στό γαϊτανάκι («Οἱ ὑποδύμενοι γυναῖκες εἰς τὸ γαϊτανάκι ὀφείλουσι νὰ εἶναι ἐνδεδυμένοι σεμνῶς, τὰ φορέματα νὰ εἶναι μακρύτερα τοῦ γόνατος καὶ χορεύοντες νὰ μὴ κορδακίζωσι»), οὔτε τίποτα πρελλό καὶ ζωντανό. Δηλ. σωστὴ ἀποκριτικὴ κηδεῖα, πού θὰ λείπει ἀπὸ αὐτὴ ἡ νεκροφόρα μοναχὰ καὶ τὰ ξαφτέρουχα.

Ἄλοῖμονο! Γιὰ νὰ ζητάει τόση σεμνότητα ὁ φίλος Σπανδωνῆς, θὰ πρὶ πὼς γέγρασε—κι αὐτὸ εἶναι τὸ πῶς λυπητέρω.

*

ΝΑ μᾶς συχωρέσει ὁ κ. Διευθυντῆς τῆς «Ἐστίας» μὰ κάτι πού δημοσιεύτηκε στὴ φημερίδα του τὴν περασμένη Παρασκευὴ («Ἐστία», 23 τοῦ Γενάρη, σελ. 2) γιὰ τὸ καινούριο βιβλίον τοῦ Σκίπη, δὲν εἶναι πιά φιλολογικὴ ἀκρισία, μὰ ἔχει μέσα του ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κοινωνικῆς χωριότητος καὶ κακοήθειας.

Ἐπειδὴ ἔβγαλε ὁ χριστιανὸς ἓνα βιβλίον (πού μπορούσε ἀξιολογῆ νὰ μὴν ἀρῆσαι σὺν κ. Κύρο, καθὼς δὲν τοῦ ἀρῆσαι κάθε βιβλίον πού δὲν ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ κ. Παγαπέλλη ἢ τοῦ κ. Πολέμη) βγήκε ἡ «Ἐστία» καὶ μᾶς σαχλολόγησε πὼς τὸ βιβλίον του εἶναι ἰσώνταχο, ἀνορθόγραφο (μάτια μου!) καὶ πὼς ἡ μαλλιάρη του μούσα τοῦδωσε γυναῖκα καὶ τσιφλίκι στὴ Γαλλία. Ὁ κ. Κύρος, πούναι τίμιος ἄντρας, νὰ ξαναδιαβάσει αὐτὰ πού τυπωθήκανε στὴ φημερίδα του καὶ νὰ τραβήξει ταῦτις τοῦ ρεπορτέρη πού εἰργράφη. Ὅσο γιὰ τὸ βιβλίον τοῦ Σκίπη, τοῦ συσταίνουμε νὰ μὴν τὸ διαβάσει, γιατί σὺν τὸ διαβάσει θὰ χάσει κάθε ὑπόληψη στὰ «Πλακτὰ τραγούδια» καὶ θὰ πάψει νὰν τὰ δημοσιεύει στὴν ἐφημερίδα του.

*

ΑΓΙΟ ἓνα κοινωνικὸ ἄρθρον, πάνου σὲ κάποιον βρωμερὸ σκάνταλο, πού δημοσιεύτηκε τὴν περασμένη Τρίτη στὴν «Ἀκρόπολη», ξανατυπώνουμε ὅω τὸ συμπέρασμα:

«Ὁ Ἕλληνας πρέπει νὰ μάθει διὰ τὸ κορίτσι του δὲν εἶναι γελᾶδα πού μπορεῖ νὰ τὴν πουλήσει σὸν πρῶτον τυχόντα παλιάνθρωπο. Πρέπει ἡ Ἑλλ. οἰκογένεια τῶν μουρζοῦδων νὰνερβί ἐκεῖ πού εἶναι ἡ Ἀγγλικὴ καὶ οἱ ἄλλες καὶ νὰ διαλέγουν ΑΝΤΡΕΣ καὶ οὐ ΓΑΜΠΡΟΥΣ.»

Ὅταν τὰ λόγια αὐτὰ μποῦνε, σὺν ἄρθρον πίστεως, σὲ κάθε Ἑλληνικὸ σπίτι, ὑπάρχει κάποιον ἐπιδοχὴ νὰ σταματήσει τὸ ἐλεεινὸ ἀνθρωποπάλαρον πού γίνεται σήμερον μὲ τοὺς γάμους. Ἄς ἐλπίζουμε λοιπόν, ἄρθρον γιὰ τὴν ὥρα διὰ βλέπουμε νὰ γίνεται καμιὰ σοβαρὴ δουλειὰ πού θὰ σαρκώσει μιὰ μέρα τις ἐλπίδες σὲ πραγματικότητες.

ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΥΡΙΑ ΦΩΝΗ

Ἡ Χαρούμενη ἐπιστήμη ἐπιγράφεται ἓνα καινούριο βιβλίον πού μᾶς ἤρθε ἀπὸ τὸ Κάιρο. Συγγραφέας του ὁ γιατρός Σαραφίδης. Σύντομον καὶ ἐκφραστικόν. Μπορεῖ νὰ τὸ χαρακτηρίσῃ κανεὶς σὰ φιλοσοφικὴ μελέτη ἢ σὺν κοινωνιολογικὴ. Καλύτερα καὶ τὰ δύο.

Δίνουμε σήμερον μερικὰ κομμάτια σὺν περίληψη σὺν ἀναγνώστες μας, καὶ ἴσως κατόπι μιλήσουμε πῶς πλατιά γιὰ τὸ βιβλίον αὐτό, πού ἀγγίζει μὲ μιὰ πρωτότυπη καὶ βραβειὰ σκέψη τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς μας.

Ἡ Χαρούμενη ἐπιστήμη λέει στὰ προλεγόμενα ὁ συγγραφέας ἀγράφως περισσότερο γιὰ τὴν γυναῖκα καὶ γιὰ τὸν ἐργάτη. Πρῶτα γιατί οἱ γυναῖκες κ' οἱ ἐργάτες ὑποφέρουν περισσότερο, κ' ὕστερα γιατί ἀπὸ τὴν ἐνωτὴ τους τὴν ἀληθινὴ κ' ὀχι δοτικὴ σὲ ὅλα τὰ σημάδια τῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς δράσης, θὰ κρεμαστῇ ἡ ἀπολύτρωση καὶ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου. Ὅταν μᾶς ἐπιβάλλουν τις ψευτεῖς τους σὺν ἀλήθειες καὶ τὰ ἐγκλήματά τους σὺν ἀρετῆς καὶ τὴν τρέλλα τους σὺν λογικῇ, ἡ Φύση μᾶς ὑποχρεώνει νὰ ἀγωνιζόμεσθα νὰ ἐπιβάλλουμε τις ἀλήθειες σὺν ψευτεῖς, τις ἀρετῆς μας σὺν ἐγκλήματά καὶ τὴν λογικῇ μας σὺν τρέλλα.

Τὸ κεφάλαιον «Ἡ ἰδιοχτησία» τὸ παίρουμε ὅλο.

Ἡ ἰδιοχτησία τῆς ἰδιοχτησίας τὴν ἔχουν οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι, ἐξὸν ἀπὸ τοὺς ἐπαναστάτες καὶ τις λεύτερες γυναῖκες πού πᾶνε νὰ τὴν ἀρνηθοῦνε, γιατί ἐσκίνανε ἀπὸ τὴν ἰδέαν πὼς σ' αὐτοὺς καὶ σ' αὐτῆς ἀνήκει ὅλος ὁ κόσμος. Ἡ ἰδέαν τῆς ἰδιοχτησίας μὲ τὴ σημερινὴ τῆς ἀστικῆς σημασίας παρουσιάζει ὅλα τὰ συμπτώματα μιᾶς νεύρωσης ἰδωλοληπτικῆς καὶ γεννήθηκε σὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τις βάρβαρες διδασκαλίας καὶ ὑποβολῆς περὶ ἀτόπου καὶ «χρόνου» πού βγάλανε στὴ μέση τις ἱστορίας μὲ τὰ αἵματα, τὰ κράτη μὲ τοὺς νόμους καὶ ὅλες τις κληρονομικῆς ἀδικίας πού περᾶσανε γιὰ κληρονομικὰ δίκαια. Στὴν ὑποβολὴ τῆς ἰδέας τῆς ἰδιοχτησίας ὀρεῖλονται οἱ πλάνες μας γιὰ τὴν ζωὴ πού μᾶς φέρνουν ὅλοσιν σὸν τάρον, ἀπὸ τὴν πρῶτη στιγμὴ πού βλέπουμε τὸ φῶς. Ἀληθινὰ οἱ ἄνθρωποι εἴμασθα ἀπειροὶ μέσα σὸν ἀπειρον. Καὶ δὲν εἴμασθα μῆτε θνητοὶ μῆτε ἀθάνατοι. Ἐπάρχομε μοναχὰ ὄζω ἀπὸ κάθε φύλη ἔννοια πού

λέγεται «τόπος» καὶ «χρόνος». Ὅσο περισσότερο ἀτελής εἶναι ὁ ἄνθρωπος τόσο περισσότερο δένεται μὲ τὴν ἰδέαν τῆς ἰδιοχτησίας. Καὶ τὸ νὰ εἶναι ἓνας ἄνθρωπος περισσότερο ἰδιοχτησίας εἶναι σὰ νὰ βλάψῃ περισσότερο ἢ σὰ νὰ ἐβλάψῃ περισσότερο. Ἡ ἰδιοχτησία εἶναι ἡ συνέχεια τοῦ ἐγκλήματος. Ἡ ἐκνήση τῆς ἰδιοχτησίας θὰ εἶναι τὸ τέλος του. Κι ὅμως ὅλα στὴ δημιουργία ἔχουν ἓνα σκοπὸ—τὴ δικαιοσύνη τῆς ὑπαρξῆς τους. Κι αὐτὰ ἀκόμα πού τὰ νομίζουμε ὀδοι καὶ ἀφύσια (σεισμοί, ἀρρώστειες, πικηρισμοί, διαστροφές) καὶ ἀσκοπα, ἔχουν ἀρχὴ καὶ τέλος ἓνα λόγο φυσικώτατον. Ἄ σήμερον δὲ βρισκομε τὰ σχήματα καὶ τὰ χρώματα καὶ τοὺς ἔχου; γιὰ τὴ ζυγραφικὴ καὶ μουσικὴ ἀναπαράστατη τοῦ σκοποῦ ὅλων πού ὑπάρχουν, διὰ σὴ μᾶινει αὐτὸ καὶ πὼς κάθε τί πού ὑπάρχει, δὲν ἔχει τὸ σκοπὸ του εἴτε τὸ νομίζουμε καλὸ ἢ κακόν. Μιὰ φραντζεζα πού τὴν κλέψανε πολλὲς φορὲς μᾶς ἔλεγε κάποτε.—Ἡ κλεψία δὲν εἶναι βέβαια καλὸ πρᾶμα. Αὐτὸ ὅμως δὲν πᾶν νὰ πῇ πὼς θὰ κάμω ἐγὼ καλὸ ἂν κινηθῶ καὶ χῶσω στὴ φυλακὴ ἐκείνον πού μ' ἐκλεψε.—Μὰ τότε τί πρέπει νὰ κάμουμε γιὰ νὰ εἴμασθα ἀσφαλισμένοι; Τὴ ρωτήσῃ μ' ἀφέλεια.—Κεῖνον πού μπορούμε νὰ κάμουμε, μᾶς ἀπάντησε, εἶναι νὰ φροντίζουμε πάντα νὰ μὴ ἔχουμε τίποτε δικόν μας, ὅστε οἱ κλέφτες νὰ μὴ ὑποφέρουν ἀπ' ἀφορμὴν μας, μὰ μοναχὰ ἀπὸ τὴ φτώχεια τους. Στὰ λόγια αὐτὰ βλέπουμε ὅλο τὸ σαρκωσμὸν γιὰ τὴν ἰδιοχτησίαν, τῶν ἀνθρώπων πού θέλουν νὰ ζήσουν ἴσχυοι. Τὴν ἰδωλοληπίαν τῆς ἰδιοχτησίας τὴν ἀκολουθεῖ πιστὰ ἡ ἔννοια τῆς πατριδας. Πολλὲς ἰδιοχτησίας ἀποτελοῦνε μιὰ πατριδα, γι' αὐτὸ κ' οἱ ἰδιοχτητές εἶναι κ' οἱ πῶς πιστοὶ πατριώτες καὶ οἱ νεοἀληθῆς κάθε πατριωτικῆς παπαρδέλας. Ἐνῶ οἱ σκηνίτες καὶ οἱ περαστικοὶ τῶν τόπων εἶναι τὸ ἀτίθητον. Τὰ πῶς πατριωτικὰ ζῶα εἶναι οἱ γάτες, καὶ δὲν πρέπει νὰ μᾶς φαίνεται περίεργον. Δίνουμε τὰ μάτια μᾶς γάτας, τὴν βίχομε σ' ἓνα σακί καὶ τὴν πᾶμε μακριὰ πού ἀπ' τὸ πατριωτικὸν τῆς σπιτί. Κι ὅμως μόλις τὴν ἀφήσομε λεύτερη, ὁ πατριωτισμὸς τῆς μηδενίζει τὴν ἀπόστασιν καὶ τὴν βλέπουμε ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βᾶσανα καὶ περιπλάνησες πολλὲς νὰ γυρίζῃ ἐκεῖ ὅπου πρωτόειδε τὸ φῶς τοῦ ἡλιοῦ, ἐξῆσε κ' ἀνατράφηκε».

Ἀπὸ τὸ κεφάλαιον «Ἐπαναστάσιν» παίρνομε τ' ἀκόλουθα.

δουκαμοὺς ὁ κομματάροχος ὅταν ζυγόνουν ἐκλογές, αὐτοῦ ὁ χωριότης, πού ἔφερε τὸ γέννημά του σὸν παζάρι, πᾶσχοντας νάβρη τὸν παζά, χάνει ὅ,τι τοῦ περίσσεψε ἀπ' τὸν προστοιχιστὴν καὶ ἀπὸ τὸ νοικιαστὴν τοῦ φῆρου, αὐτοῦ ἔρχεται καμιὰ βασιλικὴ γιορτὴ ἢ λαμπρὴ νὰ πᾶρη ἀέρα τὸ ἐμποροπούλο, αὐτοῦ ρεκάζει στᾶσιν ὀλονυχτίς ὁ ἐρωτοχτυπημένος. Ὁ καφέ εἶναι κατακανόν ἀπὸ καθουρνιστὸ φῶμι ἢ ρεβίθι, τὸ λουκούμι καθαρὸ ζυμάρι καὶ τὸ ρακί μοναχὸ τσίπουρον. Μὰ ποίος ἔρχεται ἐκεῖ ἐξω γιὰ τὸν καφέ ἢ τὸ ρακί; Ἐρχεται γιὰ τὴν ὄρασι, γιὰ τὸ νερό καὶ τὸν ἀέρα. Κι ἄλλο νερό στὴν πόλιν δὲν εἶναι τόσο μποῦζι σὺν τοῦ πηγαδιῦ μπροστὰ στὴν κούλια καὶ ὁ ἀέρας ὀρεσερτέρος ὅσο σ' αὐτὸν τὸν ἔχτο τᾶροπόταμον. Σωστὸ Βελοῦχι τοῦ Καρπενησοῦ. Κι ὁ πρῶν λοχίας Τυλιγάδας, πὼς τὴν ὄρα τὸ βελοῦχι αὐτό, ἔφερε καλλίτερα ἀπὸ καθάλλον τὴν δουλιὰ του. Ἐλατόκλαδα κούβλησε ἀπ' τὸ βουνὸ γιὰ τὴν φρεζῆτα ἀπόζω, ὄχι φτέρη μοναχὰ, ὅπως τόκαναν οἱ ἄλλοι, καὶ μέσα στὴν μπαράκα κρέμασε καὶ δεύτερον μπουζούκι διπλᾶ σὸν δικόν του. Ἦξερε καὶ τὴν ἀγάπην τῶν πρῶν συνιδέρφων του στὰ λούλουδα καὶ στὰ μουρδικὰ, ὅσο καὶ στὰ μάυρα μάτια, καὶ δὲν ἄφισε τραπέζι δίχως ρίζα βασιλικὴ, δὲν

ἄφισε γαρουφαλιὰ ἀκλεφτὴ ἀπ' τις γειτονίες, τσι τσίκι καὶ περικουκλάδι πού νὰ μὴ φυτῆσῃ ὀλόγυρα. Ὅσο γιὰ τὰ μάυρα μάτια ἐλπίζε πὼς μὲ τὸν καιρὸ θὰ γινιστοῦν ἀπὸ καρσι ἀπ' τὴν κούλια. Γιὰ τὴν ὄρα τοῦ ἔφτανε πὼς γινίζονταν γιὰ μαρούλια καὶ ἀγκουράκια: τοῦ ἔστελναν μὲ τὴν μικρὴ τὴν Παναγιούλα ὅσα ἔβλεπε.

Ἡ Παναγιούλα αὐτὴ σὰ νάπεσε ἀπ' τὸν οὐρανὸν στὴν κούλια Ὁ Θῶμος Κρανιάς παίρνει ἀπ' τις κόρες του κάθε στιγμὴν σὺχώρια πού φροντίσει καὶ τὴ γενειάστηκε δὲν κρατοῦσε μόνο τὴν ἀνταπόκρισιν τῆς κούλιας μὲ τᾶντικρονὸν βελοῦχι, μὰ εἶχε ἀπάνω της καὶ τὴν συκοινωνία μὲ τὴν πόλιν. Αὐτὴ ἔφερε τὰ νέα μᾶζι μὲ τὰ ὄνια ἀπ' τὸ παζάρι, αὐτὴ πηγαίνονταν στὰ σπιτία μὲ τὰ δικαίδια καὶ τὰ ραψίματα, αὐτὴ ἔφερε τέλος στοῦς παλιούς φίλους τοῦ πατέρη καὶ στοῦς συγγενείς. Ὁ Θῶμος Κρανιάς δὲν ἄφισε κληρονομία μοναχὴ στὴν κούλια του τὸ σὶ καὶ τὴν περηφάνεια του ἄφισε καὶ φίλους μπόλικους στὴν πόλιν καὶ μιὰ δικολογία πλατιά. Καθὲν ὑπάλληλος ἢ μετανάστης ἀπὸ τὰ βουνὰ μὲ τοὺς ἐνιά τοὺς δῆμους ἦταν συγγενὴς τῆς κούλιας. Κ' οἱ φίλοι, ἂν μιὰ φορὰ εἶχαν ἀναιχτὴ τὴν τῆσιν στὴ μπαγῶρδα τοῦ πατέρη, μπορούσαν

νὰ τὴν κλείουν τᾶρα στᾶρρανα κορίτσι του, ὅταν αὐτὰ ἦταν μάλιστα νέα κ' ὀμορφα σὺν τὴν Κούλα καὶ σὺν τὴν Μαριώ καὶ ὅταν τὸ τᾶλληρον ἢ τὸ διφράγκον, πού ἔστελναν καὶ γύρευαν κατὰ τὴν ὄρα καὶ τὸ πρόσωπον, τὸ γύρευαν γι' ἀνάγκης ὅπως εἶν' ἡ ἀρρώστεια μιᾶς ἀπὸ τις ἀδερφές, τὸ συλλεῖτοργον τῆς μάννας, τοῦ πτερέχ ἢ τὸ γιορτάσι τοῦ μονακίου ἀδερφοῦ; Σινῆσις ἡ ἀρρώστεια περνοῦσε ὅσο νὰ γυρίσῃ ἡ Παναγιούλα πίσω, ὅσον ἂν γυρίσει μ' ἄδεια τὰ χέρια γιὰ τὸ συλλεῖτοργον, ἂν δὲ γίνονταν, σὺχώρας ὁ Θεός, πού μόνος γνώριζε τᾶπόκουρα τῆς κούλιας: τῶνομα ὅμως τᾶδερφοῦ ἔπρεπε νὰ γιορτασθῇ μὲ κάθε τρόπο. Ἐύκολότερον ἦταν νὰ χλασῃ ὁ κόσμος παρὰ νὰ μὴν ἀνοίξῃ αὐτὴ τὴν μέρα ἡ κούλια τὴν αὐλόπορτα της, νὰ μὴ φρεσκαριστῇ μέσα ὀνοντᾶς καὶ τὸ πεζούλι ὄζω τῆς σκάλας της, νὰ μὴν πορθῇ δανεῖκὸν ἀπ' τὴν γειτονία τὸ ἐξηνατούμενον σιντόνι γιὰ τὴν κα-α-α-πὶ, νὰ μὴ βγάλῃ ἡ Φρωσὴ ἀπ' τὰ μαλλιά τὴν μάυρη σκέπη, ἡ Παναγιούλα νὰ βάλῃ τὰ παπούτσι της κ' ἡ Κούλα ὀλη τὴν τέχνη της στὸ τριαντάφυλλον γλυκὸ καὶ στὸ μαστίχι. Ἡ Μαριώ ἦταν γιὰ τὸ φίλημα συνηθισμένη μὲ τὸν κόσμον πῶς πολύ, εἶχε τοὺς τρόπους πῶς εὐγενικούς καὶ τὴ γλώσσα κροσερτέρη. Γιατί οἱ συγγενείς κ' οἱ φίλοι